

Reiserapport fra Wenche Barth Eide

Andre konferanse i Federation of African Nutrition Societies - FANUS, Abuja, Nigeria, 12.-15. September 2012: Norske og afrikanske læresteder fremmer innovativ kapasitetsoppbygging omkring ernæring, menneskerettigheter og styresett.

Rachel fra Uganda og Nicola fra Sør-Afrika på pan-afrikansk ernæringskonferanse i Nigeria

Jeg starter med å takke for verdifull reisestøtte fra NSE's fond!

Bakgrunn: I mai 2007 hadde jeg mottatt reisestøtte fra NSE for deltakelse i den første konferansen i FANUS – Federation of African Nutrition Societies, motstykket til FENS i Europa – holdt i byen Ouarzazate i Marokko. Formålet for meg da var å organisere et spesialsymposium om "The human rights to food, health and water - a new approach in fighting malnutrition in all forms in Africa." Jeg avga rapport til NSE om dette i juli 2007.

Den andre FANUS-konferansen: "Accelerating Nutrition Action for Africa's Development" ble holdt i Nigerias hovedstad Abuja i september 2011 med Nutrition Society of Nigeria som lokal arrangør. Som medlem av den internasjonale rådgivende komiteen for denne konferansen ble jeg enig med FANUS' president og lokale arrangører om å videreføre tankene fra Marokko i et symposium om "Approaching capacity building for a better nourished Africa from a human rights perspective". FANUS' president ønsket å gjøre det til et «lunch-hour symposium» for maksimal deltakelse, forutsatt en sponsor for dette (som regel ville disse være fra industrien) og vi var meget glade da Norad sa seg villig til å sponse dette symposiet.

Selve arrangementet ble på forhånd rammet av usikkerhet om deltakelse og gjennomføring grunnet det kraftige bombeangrepet på FN-kontorene i Abuja to uker på forhånd, der mange FN-ansatte ble drept, bl.a. en norsk kvinne utlånt av Norge. Dette medførte at samtlige påmeldte fra ulike FN-organisasjoner i Geneve, Roma og New York, hvorav mange selv skulle ha presentasjoner, fikk reiseforbud til Nigeria. Samtidig trakk i alle fall ett firma (Nestlé) tilbake sin støtte til andre deltakere. Alt dette var et tap for konferansen ved at deltakelsen ble mindre internasjonal og dessuten smalere da mange viktige foredragsholdere uteble. Ca. 300 deltok.

Programmet dekket over en rekke områder via plenarforedrag, symposier, kortere kommunikasjoner og poster-sesjoner: *Global Food and Financial Crises and Nutrition Security in Africa; Capacity Need for Nutrition Security: Building Partnership and Coalition to Addressing Africa's Nutrition Challenge; Gender Equity and Nutrition; Socio-Cultural Issues in Achieving Nutrition Security; Double Burden of Malnutrition and Health: Nutrition Infection and Environment; Micronutrient Nutrition and National Development. Water Quality and Nutrition; Poverty Reduction; Public Health Nutrition: Food Safety & Security; Nutrition and HIV; Nutrition and the Life*

Cycle; Triple Burden Disease - an African Dilemma; Biofortification vs Biodiversity; From Millennium Development Goals to Applied Nutrition Research & Future of Nutritional Sciences; Capacity building in Africa.

Vårt Norad-sponsede lunsj-symposium på den siste dagen torsdag 15. september hadde høy deltakelse selv om en del hadde begynt å reise hjem. Hovedfokus i symposiet var på de første erfaringene fra et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Oslo, Høgskolen i Akershus (nå HiOA), Stellenbosch University i Sør-Afrika og Makerere University i Uganda, om et 2-årig masterprogram finansiert med norske midler gjennom SIU (Senter for internasjonalisering av utdanning) via dets NOMA-program for høyere utdanning i utviklingsland. Under tittelen "Nutrition, Human Rights and Governance" gjennomføres i 2011 og 2012 en fire-måneders modul med seks uker i hvert av de tre landene, som en introduksjon til masterstudier i ernæring som allerede tilbys ved de respektive lærestedene, nå tilpasset i opplegget også med sikte på masteroppgaver med menneskerettighetsbasert orientering. Finansieringen rekker til to overlappende kohorter à 9 fullfinansierte afrikanske studenter i hver, der de siste blir ferdige i 2014. Noen norske deltar også på egen bekostning.

Hensikten med symposiet var således å så nye ideer for høyere utdanning i dette tverrfaglige feltet og mulig oppfølging ved andre læresteder i Afrika. Ressurspersoner og representanter for NOMA-studentene fra de afrikanske samarbeidsuniversitetene samt jeg selv redegjorde for de foreløpige erfaringene fra dette innovative prosjektet. Vi hadde også fått arrangert Skype-overføringer fra New York med innlegg av FNs Spesialrapportør om retten til mat, professor Olivier De Schutter, og fra Kenya med Dr. Urban Jonsson, tidligere i Unicef og godt kjent i det internasjonale ernæringsmiljøet; begge bekreftet behovet for kapasitetsoppbygning på feltet med sikte på en tilnærming til sult og feilernæring i alle former med utgangspunkt i menneskerettighetene, spesielt retten til mat og retten til helse. Den etterfølgende diskusjonen bekreftet at dette var noe tilhørerne fant helt nytt og interessant, og minst tyve rakk å ta ordet innenfor den tiden som sto til rådighet, mens mange hadde ønsket å fortsette. Ideene ble helt klart sådd i god jord, problemene er imidlertid både at det foreløpig er alt for få muligheter for høyere utdanning i ernæring i det hele tatt, samt de ennå mer begrensede muligheter ved mange afrikanske universiteter for tverrfaglige sammenhenger og overbygninger i teori og praksis mellom ulike disipliner enn tross alt her hjemme. Med en videre formidling av de aktuelle studentenes begeistrede erfaringer til nå og forhåpentligvis det samme i 2012, tror vi likevel at flere vil plukke opp ideene om en menneskerettighetstilnærming til mat-usikkerhet, sult og feilernæring for styrket innsats i fremtiden.

NSE's reisebidrag til meg kan sees som en indirekte støtte til søsterorganisasjonen Nutrition Society of Nigeria som arrangerte den regionale konferansen og kunne formidle disse nye ideene. Igjen mange takk til NSE.

Fra v: Nicola Elay (NOMA Student, Stellenbosch University, South Africa), Maritha Marais (NOMA Focal Point, Stellenbosch University), Tola Atinmo (University of Ibadan, outgoing President of FANUS), Wenche Barth Eide (NOMA Academic Coordinator, University of Oslo), Rachel Bahika (NOMA student, Makerere University, Uganda)